ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 12. novembrī [1]

Lieta C-12/14

Eiropas Komisija
pret

Maltas Republiku

Valsts pienākumu neizpilde — Sociālais nodrošinājums — Vecuma pensija — Noteikumi par pārklāšanās novēršanu — Persona, kura saņem vecuma pensiju atbilstoši valsts pensiju shēmai un ierēdņa pensiju atbilstoši citas dalībvalsts pensiju shēmai — Vecuma pensijas summas samazinājums

I – **Ievads**

1. Atvasināto tiesību regulējumā, kas koordinē dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmas, ir ietvertas īpašas normas, kas ierobežo vai aizliedz piemērot valsts noteikumus par nepārklāšanos, atbilstoši kuriem vecuma pensija, kuru apdrošinātā persona var saņemt vienā dalībvalstī, ir jāsamazina tādēļ, ka persona saņem tāda paša veida pabalstu arī citā dalībvalstī.

2. Šādu īpašo normu piemērošana tiek aplūkota šajā tiesvedībā, kurā Eiropas Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, paredzot noteikumus par valsts vecuma pensijas un citas dalībvalsts ierēdņa vecuma pensijas nepārklāšanos, Maltas Republika nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai noteikti, pirmkārt, saskaņā ar 46.b pantu Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā [2], un, otrkārt, ar 54. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulā (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu [3].

3. Situācijas, kas tiek aplūkotas šajā tiesvedībā, ir radušās īpašā vēsturiskā kontekstā, par ko Maltas Republika ir ziņojusi savās rakstveida piezīmēs, un attiecas uz pensionētiem Maltas pilsoņiem, kuri ir strādājuši Lielbritānijas dienestos Maltā līdz 1979. gada 31. martam, kad salu pameta pēdējie britu bruņotie spēki, un saņem Maltas vecuma pensiju un arī Apvienotās Karalistes civildienesta "papildu" pensiju, kura atbilstoši Maltas tiesību aktos ietvertiem noteikumiem par nepārklāšanos tiek atskaitīta no Maltas vecuma pensijas.

4. Šajos secinājumos es atbalstu viedokli, ka apstāklis, ka dalībvalsts nav paziņojusi par savu pensiju shēmu, kas atbilst likumdošanas kvalifikācijai, kura attiecas uz sociālā nodrošinājuma jomu Regulas Nr. 1408/71 1. panta j) punkta un Regulas Nr. 883/2004 1. panta l) punkta izpratnē, nekādi neietekmē šo kvalifikāciju.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — Regula tās redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97 (OV 1997, L 28, 1. lpp.), ar grozījumiem, kas veikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 592/2008 (OV L 177, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1408/71").

3 — OV L 166, 1. lpp., un labojumi OV 2004, L 200, 1. lpp.

5. Tāpat es uzskatu, ka, neraugoties uz to, ka vecuma pensijas, kas piešķirtas atbilstoši Apvienotās Karalistes civildienesta shēmai, tiek izmaksātas kā papildinājums pamata vecuma pensijai, kuru piešķir Valsts veselības dienests (*National Health Service*), un ir atkarīgas no ieinteresētās personas iepriekš ieņemtā amata, uz tām tomēr ir attiecināma sociālā nodrošinājuma shēmu koordinēšanas sistēma.

6. Es secinu, ka prasība ir pieņemama.

II – **Atbilstošās tiesību normas**

A – *Savienības tiesības*

1) Regula Nr. 1408/71

7. Regulas Nr. 1408/71 mērķis ir personu brīvas pārvietošanās kontekstā koordinēt valstu sociālā nodrošinājuma tiesību aktus.

8. Šīs regulas 1. pantā "Definīcijas" ir paredzēts:

"Šajā regulā:

[..]

j) "tiesību akti" nozīmē visus likumus un citus normatīvos aktus un visus pārējos katras dalībvalsts pastāvošos vai turpmākos īstenošanas pasākumus attiecībā uz tām sociālā nodrošinājuma sistēmu jomām, ko aptver 4. panta 1. un 2. punkts [..].

Šajā terminā neietilpst esošas vai turpmākās darba devēju un darba ņēmēju vienošanās, neatkarīgi no tā, vai par tām ir vai nav lēmušas valsts iestādes, padarot tās obligātas vai paplašinot to apjomu. [..]

[..]"

9. Regulas Nr. 1408/71 4. panta, kurā ir noteikta tās materiālā piemērošanas joma, 1. punktā ir paredzēts šādi:

"Šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:

[..]

c) vecuma pabalsti;

[..]."

10. Regulas Nr. 1408/71 5. pants ar virsrakstu "Dalībvalstu deklarācija par šīs regulas darbības jomu" it īpaši nosaka pienākumu dalībvalstīm deklarācijās, kuras tiek iesniegtas Eiropas Padomes priekšsēdētājam un publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, uzskaitīt tiesību aktus un sistēmas, kas minētas 4. panta 1. punktā.

11. Regulas Nr. 1408/71 46.b pantā ar virsrakstu "Īpašie noteikumi, kas piemērojami gadījumā, ja pārklājas viena veida pabalsti saskaņā ar divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem" ir noteikts:

"1. Noteikumus attiecībā uz samazināšanu, apturēšanu vai atsaukšanu, kas noteikti kādas dalībvalsts tiesību aktos, nepiemēro pabalstiem, kuri aprēķināti saskaņā ar 46. panta 2. punktu.

2. Noteikumus attiecībā uz samazināšanu, apturēšanu vai atsaukšanu, kas noteikti kādas dalībvalsts tiesību aktos, pabalstiem, kuri aprēķināti saskaņā ar 46. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) daļu, piemēro vienīgi tad, ja attiecīgais pabalsts ir:

a) vai nu IV pielikuma D daļā minēts pabalsts, kura summa nav atkarīga no pabeigto apdrošināšanas vai dzīvesvietas laika posmu ilguma,

vai

b) tāds pabalsts, kura summa ir noteikta, pamatojoties uz kreditēto laika posmu, kas uzskatāms par pabeigtu laikā starp dienu, kurā materializējas risks, un vēlāku datumu. [..]

[..]

Pabalsti, kas minēti a) un b) apakšpunktā, un nolīgumi ir nosaukti IV pielikuma D daļā."

2) Regula Nr. 883/2004

12. Kopš 2010. gada 1. maija Regula Nr. 1408/71 ir aizstāta ar Regulu Nr. 883/2004.

13. Šīs regulas 1. pantā "Definīcijas" ir paredzēts:

"Šajā regulā:

[..]

l) "tiesību akti" attiecībā uz katru dalībvalsti ir normatīvie akti, citas tiesību normas un visi pārējie izpildes pasākumi, kas saistīti ar 3. panta 1. punktā minētajām sociālā nodrošinājuma jomām;

Šis jēdziens neietver līgumu noteikumus, izņemot tos, kas kalpo tāda apdrošināšanas pienākuma īstenošanai, kurš izriet no iepriekšējā apakšpunktā minētajiem normatīvajiem aktiem vai uz ko attiecas valsts iestāžu lēmums, ar kuru tos padara saistošus vai paplašina to darbības jomu, ja attiecīgā dalībvalsts par to nāk klajā ar deklarāciju, ko dara zināmu Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam un [..] Padomes priekšsēdētājam.

[..]"

14. Minētās regulas 3. panta ar virsrakstu "Jomas, uz kurām attiecas šī regula" 1. punktā ir paredzēts:

"Šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:

[..]

d) vecuma pabalsti;

[..]."

15. Regulas Nr. 883/2004 9. panta ar virsrakstu "Dalībvalstu deklarācijas par šās regulas darbības jomu" 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis [..] Komisijai rakstveidā paziņo par [..] 3. pantā minētajiem tiesību aktiem un shēmām [..]. Šajos paziņojumos norāda attiecīgo likumu un shēmu spēkā stāšanās dienu [..]."

16. Šīs regulas 54. pantā ar virsrakstu "Viena veida pabalstu pārklāšanās" ir noteikts:

"1. Ja pārklājas viena veida pabalsti, kas pienākas saskaņā ar divu vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, noteikumi, kas dalībvalsts tiesību aktos paredzēti, lai novērstu pārklāšanos, nav piemērojami proporcionālam pabalstam.

2. Noteikumus, kas paredzēti, lai novērstu pārklāšanos, piemēro neatkarīgam pabalstam tikai tad, ja attiecīgais pabalsts:

a) ir pabalsts, kura summa nav atkarīga no apdrošināšanas vai dzīvesvietas periodu ilguma,

vai

b) ir pabalsts, kura summa ir noteikta, pamatojoties uz iemaksu periodu, kas uzskatāms par izpildītu laikā starp dienu, kurā iestājas apdrošināšanas gadījums, un vēlāku datumu, un kurš pārklājas [..]

[..].

Pabalsti un nolīgumi, kas minēti a) un b) apakšpunktā, ir norādīti IX pielikumā."

3) Direktīva 98/49/EK

17. Direktīvas 98/49/EK[4] mērķis atbilstoši tās 1. panta pirmajai daļai ir aizsargāt to papildu pensijas sistēmu dalībnieku tiesības, kas pārceļas no vienas dalībvalsts uz otru, tādā veidā sekmējot šķēršļu likvidēšanu, lai darbinieki un pašnodarbinātas personas varētu brīvi pārvietoties.

18. Šīs direktīvas preambulas 4. apsvērumā ir norādīts, ka "koordinācijas sistēma, ko paredz [Regula Nr. 1408/71], un jo īpaši uzkrāšanas noteikumi nav piemērot[i] papildu pensijas sistēmām, izņemot tās, uz kurām attiecas termins "tiesību akti"".

19. Atbilstoši šīs direktīvas preambulas 5. apsvērumam "ne uz vienu pensiju vai pabalstu vienlaikus nevar attiecināt šo direktīvu un [Regulu Nr. 1408/71]".

20. Atbilstoši Direktīvas 98/49 1. panta otrajam teikumam dalībnieku aizsardzība attiecas uz pensijas tiesībām gan saskaņā ar brīvprātīgajām, gan obligātajām papildu pensijas sistēmām, "izņemot tās, uz kurām attiecas Regula [..] Nr. 1408/71".

21. Saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta noteikumiem:

"Šajā direktīvā:

a) "papildu pensija" ir vecuma pensijas un, ja to paredz papildu pensijas sistēma, kas izveidota saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi, invaliditātes un apgādnieka zaudējuma pabalsti, kas paredzēti, lai papildinātu vai aizstātu tās pensijas vai pabalstus, ko šiem pašiem cilvēkiem nodrošina ar likumu noteiktās sociālā nodrošinājuma sistēmas;

4 — Padomes 1998. gada 29. jūnija direktīva par papildu pensijas tiesību saglabāšanu darbiniekiem un pašnodarbinātām personām, kas pārvietojas Kopienā (OV L 209, 46. lpp.).

b) "papildu pensijas sistēma" ir jebkura arodnodrošinājuma sistēma, kas izveidota saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi, piemēram, kolektīvie apdrošināšanas līgumi vai arī paaudžu solidaritātes sistēma, par ko vienojušās viena vai vairākas nozares vai sektori, fondētās pensiju sistēmas vai no uzņēmuma līdzekļiem garantētas pensijas, vai jebkuri kolektīvi vai citi salīdzināmi pasākumi, kas paredzēti, lai nodrošinātu papildu pensiju darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām;

[..]."

B – *Maltas tiesības*

22. Sociālā nodrošinājuma likuma (*Social Security Act*) 56. pantā ir noteikts, ka, ja personai ir tiesības uz vecuma pensiju, izņemot vecuma pensiju, kura jebkurā laikā ir pilnībā pārvedama, ikviena pensija, kas saņemta atbilstoši šā likuma 53.–55. pantam, tiek atskaitīta no šīs vecuma pensijas.

III – **Pirmstiesas procedūra**

23. Pēc triju Maltas pilsoņu trim Parlamentam adresētiem lūgumrakstiem, kuros tika ziņots par to, ka, piemērojot Sociālā nodrošinājuma likuma 56. pantu, pensijas, kuru viņi saņem atbilstoši Apvienotās Karalistes trim pensiju shēmām, proti, tādām, kas piemērojamas civildienesta darbiniekiem, kuras izmaksā Veselības un bruņoto spēku valsts dienests [5], summa tiek atskaitīta no vecuma pensijas, kuru viņi atbilstoši likumam saņem Maltā, Komisija 2010. gada 25. novembra vēstulē lūdza Maltas Republiku iesniegt savus apsvērumus.

24. Maltas Republika 2011. gada 27. janvāra vēstulē atbildēja, būtībā norādot, ka pensijām, kuras izmaksā atbilstoši Apvienotās Karalistes civildienesta shēmām, nav piemērojamas Regulas Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004.

25. Maltas Republika 2011. gada 28. decembra vēstulē sniedza Komisijai papildu skaidrojumus.

26. Komisija 2012. gada 28. februārī adresēja Maltas Republikai argumentētu atzinumu, kurā vēlreiz apstiprināja savu nostāju un aicināja to divu mēnešu laikā kopš tā paziņošanas izpildīt šajā argumentētajā atzinumā minētās prasības.

27. Tā kā Maltas Republika savā 2012. gada 25. jūlija atbildē vēlreiz atkārtoja savu nostāju, Komisija nolēma iesniegt šo prasību.

IV – **Prasība**

A – *Prasības pieņemamība*

28. Maltas Republika apstrīd prasības pieņemamību, norādot, ka tā būtu jāvērš nevis pret Maltas Republiku, bet gan pret Apvienoto Karalisti.

29. Pamatojot šo argumentāciju, Maltas Republika apgalvo, ka attiecīgās shēmas nav bijušas minētas Apvienotās Karalistes deklarācijā, kas sagatavota atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 5. pantam un Regulas Nr. 883/2004 9. panta 1. punktam, jo Apvienotā Karaliste uzskatot, ka šīs esot papildu profesionālās shēmas, uz kurām neattiecas vis šīs regulas, bet gan Direktīva 98/49.

5 — Turpmāk tekstā – "attiecīgās shēmas".

30. Maltas Republika uzskata, ka, ja Komisija nepiekrīt dalībvalsts deklarācijai par pabalstiem, uz kuriem attiecas sociālā nodrošinājuma shēmu koordinēšanas sistēma, šai iestādei kā līgumu sargātājai ir jāveic dokumentācijas pārbaude tieši ar attiecīgo dalībvalsti, nevis jārīkojas netieši, uzsākot tiesvedību pret citu dalībvalsti, kura pareizi, atbilstoši šai deklarācijai piemēro minēto regulu noteikumus. Maltas Republika uzskata, ka, vēršoties pret dalībvalsti, kura acīmredzami nevar sniegt pierādījumus par pensiju shēmu, kuru tā nepārvalda, tiek pārkāptas tās tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu.

31. Apvienotā Karaliste, kura iestājās lietā, atbalstot Maltas Republiku, norāda, ka Komisija esot nepareizi izmantojusi savas pilnvaras, izmantojot LESD 258. pantā noteikto procedūru, kas paredzēta, lai varētu apšaubīt citas dalībvalsts pasākumus. Apvienotā Karaliste norāda, ka dalībvalstij, attiecībā uz kuru notiek šāda netieša apšaubīšana, netiek nodrošināta aizsardzība, kādu paredz pirmstiesas procedūra, un tai kā personai, kas iestājusies lietā, uzsāktajā pārkāpuma procedūrā esot ierobežotākas procesuālās tiesības.

32. Es nepiekrītu šādai analīzei un atbalstu pretēju nostāju, ka tas, ka Komisija iepriekš nav iesniegusi prasību par valsts pienākumu neizpildi pret Apvienoto Karalisti par to, ka tā neesot paziņojusi par attiecīgajām shēmām deklarācijā, kas iesniegta, piemērojot Regulas Nr. 1408/71 5. pantu un Regulas Nr. 883/2004 9. panta 1. punktu, nekādā veidā neietekmē pret Maltas Republiku vērstās prasības pieņemamību, jo šī dalībvalsts ir piemērojusi valsts noteikumus par nepārklāšanos.

33. Pirmkārt, ir jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, Komisijai ir diskrecionāra vara iesniegt prasību par valsts pienākumu neizpildi jebkurā brīdī, kad tā to uzskata par lietderīgu [6], un apsvērumi, kas nosaka tās izvēli, nevar ietekmēt šādas prasības pieņemamību [7]. Turklāt vienīgi Komisijas kompetencē ir nolemt, sakarā ar kādu attiecīgās dalībvalsts rīcību vai bezdarbību procedūra būtu ierosināma [8].

34. Ja prasība par valsts pienākumu neizpildi, kas vērsta pret Maltas Republiku, tiktu noraidīta tādēļ, ka Komisija iepriekš neesot ierosinājusi pārkāpuma procesu pret Apvienoto Karalisti, tiktu pieņemts, ka šai iestādei ir pienākums iesniegt divas prasības par diviem būtiski atšķirīgiem rīcības veidiem, lai gan tai ir diskrecionāra vara īstenot tikai vienu no tiem, turklāt ar to tiktu noteikta kārtība, kādā īstenot šīs divas prasības, lai gan atbilstoši sistēmai, kas ieviesta ar LESD 258. pantu, Komisijai ir diskrecionāra vara arī noteikt šo kārtību.

35. Tieši īstenojot šo diskrecionāro varu, Komisija, saņemot Maltas iedzīvotāju lūgumrakstus, nolēma iesniegt prasību pret Maltas Republiku, pārmetot tai valsts pienākuma neizpildi, piemērojot noteikumu par nepārklāšanos, kas paredz, ka Maltas piešķirtā vecuma pensija ir jāsamazina gadījumā, ja tiek izmaksāta arī cita pensija, nevis celt prasību par valsts pienākumu neizpildi pret Apvienoto Karalisti par to, ka tā nav attiecīgās shēmas minējusi savā deklarācijā atbilstoši Regulām Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004.

36. Otrkārt, Tiesa ir atkārtoti lēmusi, ka dalībvalsts nevar pienākumu, kas tai noteikti saskaņā ar LESD, neizpildi pamatot ar apstākli, ka citas dalībvalstis nav izpildījušas un nepilda savus pienākumus [9], un ka Komisija drīkst uzsākt tiesvedību par valsts pienākuma neizpildi tikai pret dažām dalībvalstīm, kuras atrodas salīdzināmā situācijā, raugoties no Savienības tiesību ievērošanas viedokļa [10]. Pieņemamības vērtēšanas stadijā tas, ka nevar atsaukties uz izņēmumu saistībā ar neizpildi, rada sekas, ka gadījumā,

6 — Šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Grieķija (C-351/13, EU:C:2014:2150, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

7 — Šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Polija (C-311/09, EU:C:2010:257, 19. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī Komisija/Vācija (C-591/13, EU:C:2015:230, 14. punkts).

8 — Skat. spriedumu Komisija/Beļģija (C-395/13, EU:C:2014:2347, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

9 — Skat. spriedumu Komisija/Spānija (C-48/10, EU:C:2010:704, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

10 — Skat. spriedumu Komisija/Itālija (C-531/06, EU:C:2009:315, 24. punkts).

ja netiek īstenota prasība par valsts pienākumu neizpildi pret dalībvalsti, nav būtiski, lai varētu vērtēt pret citu dalībvalsti ierosinātas prasības par valsts pienākumu neizpildi pieņemamību [11]. Tāpēc šīs prasības, kas vērsta pret Maltas Republiku, pieņemamība nav apšaubāma tādēļ vien, ka Komisija nav iesniegusi prasību par valsts pienākumu neizpildi pret Apvienoto Karalisti.

37. Treškārt, no pastāvīgās judikatūras arī izriet, ka LESD 258. pantā paredzētā procedūra balstās uz objektīvu konstatējumu, ka dalībvalsts nav pildījusi pienākumu, kas tai noteikts saskaņā ar LESD vai atvasinātu tiesību aktu. Tiklīdz šāds konstatējums ir noticis, nav nozīmes, vai pienākumu neizpilde izriet no dalībvalsts, ar kuru šī pienākumu neizpilde ir saistīta, gribas, no tās pieļautās nevērības vai arī no tehniskām grūtībām, kas tai radušās [12]. Izmantojot Tiesas formulējumu, process par valsts pienākumu neizpildi pats par sevi ir uzskatāms par *ultima ratio*, lai liktu ievērot Savienības tiesības, lielāku nozīmi piešķirot Eiropas Savienības interesēm, kas paredzētas Līgumā [13].

38. Tādēļ Maltas Republika nevar, pamatojot to, kādēļ nav pildījusi savus pienākumus, atsaukties uz grūtībām saprast ārvalstu pensiju shēmas, tajā pašā laikā tomēr piemērojot gan dažādu sociālā nodrošinājuma shēmu koordinēšanas sistēmu, gan valsts noteikumus par nepārklāšanos, paredzot pensijas samazināšanu, it īpaši gadījumā, ja pensijas izmaksa sakrīt ar noteiktiem pabalstiem, kādus izmaksā citās dalībvalstīs.

39. Ceturtkārt, es nevaru atbalstīt Apvienotās Karalistes argumentāciju, atbilstoši kurai Komisija esot nepareizi izmantojusi savas pilnvaras, netieši apsūdzot arī šo dalībvalsti, tomēr atņemot tai tiesības tikt uzklausītai. Pilnvaru nepareiza izmantošana nozīmē to, ka Savienības iestāde, reaģējot uz attiecīgās lietas apstākļiem, pieņem dokumentu ar kādu izņēmuma mērķi vai vismaz paredzot sasniegt citus mērķus, kas atšķiras no tiem, uz ko tas attiecas, vai izvairīties no Līgumā paredzētās procedūras, lai nodrošinātos pret konkrētās lietas apstākļiem. Šajā gadījumā, tā kā prasības mērķis, kāds tas izriet no prasības pieteikuma, atbilst strīda priekšmetam, kā tas ir definēts brīdinājuma vēstulē un argumentētajā atzinumā, nevar pamatoti apgalvot, ka Komisija, kurai nav pienākuma norādīt pamatu, kādēļ tā ir iesniegusi prasību par valsts pienākumu neizpildi, būtu pieļāvusi jebkādu pilnvaru nepareizu izmantojumu [14].

40. Tas, ka Tiesai prasības par valsts pienākumu neizpildi pret kādu dalībvalsti gadījumā būtu jāprecizē citas dalībvalsts tiesību aktu kvalifikācija attiecībā pret Savienības tiesībām, neapšauba prasības par valsts pienākumu neizpildi pieņemamību un neliecina, ka tiktu pārkāptas šīs pēdējās minētās dalībvalsts, kura iestājusies lietā, procesuālās tiesības. Šajā ziņā ir jānorāda, ka arguments pēc analoģijas, kāds, pēc Apvienotās Karalistes domām, esot izsecināms no tā, ka, ņemot vērā LESD 267. pantu, lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuru iesniedz vienas dalībvalsts tiesa, ļaujot pārbaudīt vien šīs dalībvalsts īstenotos pasākumus, ir balstīts uz kļūdainu pieņēmumu, jo, gluži pretēji, Tiesa ir atzinusi prejudiciālā jautājuma pieņemamību, kas paredzēts, lai dalībvalsts tiesa varētu izvērtēt kādas citas dalībvalsts tiesību aktu atbilstību Savienības tiesību normām [15].

41. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, es uzskatu, ka šī prasība par valsts pienākumu neizpildi ir uzskatāma par pieņemamu.

11 — Skat. spriedumu Komisija/Francija (C-1/00, EU:C:2001:687, 75. punkts).

12 — Skat. spriedumu Komisija/Itālija (C-68/11, EU:C:2012:815, 62. un 63. punkts).

13 — Skat. spriedumu Komisija/Spānija (C-196/07, EU:C:2008:146, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

14 — Šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Spānija (C-562/07, EU:C:2009:614, 25. punkts).

15 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Eau de Cologne & Parfümerie-Fabrik* 4711 (C-150/88, EU:C:1989:594, 12. punkts).

B – *Prasības pamatotība*

1) Par Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 piemērojamību personām

42. Norādot, ka praktiski šī tiesvedība attiecas galvenokārt uz divām pensionāru kategorijām, tostarp Maltas pilsoņiem, kuri nekad nav strādājuši Apvienotajā Karalistē un kuri Apvienotās Karalistes pensiju saņem vienīgi tādēļ, ka ir strādājuši britu dienestos Maltā pirms britu militārās bāzes slēgšanas, kas notika 1979. gada 31. martā [16], Maltas Republika apgalvo, ka, tā kā nepastāv pārrobežu elements, uz šo pensionāru kategoriju nekādā gadījumā neattiecas Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 piemērojamība personām.

43. Šādai argumentācijai acīmredzami nav nekāda pamata.

44. Pirmkārt, neapstrīdot to, ka sociālā nodrošinājuma shēmu koordinēšanas sistēma ir piemērojama Maltas pilsoņiem, kuri ir strādājuši vienīgi Maltā, Maltas Republika tāpat atzīst, ka šī sistēma esot piemērojama arī Maltas pilsoņiem, kuri ir strādājuši arī Apvienotajā Karalistē vai citā dalībvalstī. Tādēļ iespējamas dažu īpašu situāciju izslēgšanas dēļ Komisijas iebildums par to, ka Maltas tiesību akti par nepārklāšanos nav saderīgi ar Savienības tiesībām, nav nepieņemams.

45. Otrkārt un visbūtiskāk ir tas, ka fiziskas pārvietošanās neesamība neizslēdz iespēju, ka pastāv piesaiste, kas pamato Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 piemērošanu. Lai gan šīs regulas nav piemērojamas situācijās, kurās visi elementi ir saistīti tikai ar vienu dalībvalsti [17], no pastāvīgās judikatūras izriet, ka minēto regulu piemērošanas noteicošais kritērijs ir tas, ka attiecīgā persona ir piesaistīta vienas vai vairāku dalībvalstu sociālā nodrošinājuma shēmām, kurās tā ir īstenojusi apdrošināšanas periodus [18].

46. Pensionāru kategorijā, uz kuru, pēc Maltas Republikas domām, neattiecas Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 piemērojamība personām, ietilpst personas, kurām ir tiesības uz Maltas vecuma pensiju, kā arī Apvienotās Karalistes profesionālo vecuma pabalstu atbilstoši attiecīgajām shēmām. Šī dubultā piesaiste ir pietiekama, lai pamatotu šo regulu piemērošanu.

2) Par Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 materiālās piemērošanas jomu

a) Par ietekmi, kādu rada tas, ka attiecīgās shēmas nav minētas Regulas Nr. 1408/71 5. pantā un Regulas Nr. 883/2004 9. panta 1. punktā minētajā deklarācijā

47. Maltas Republika norāda, ka tā uzskatot, ka tai ir pilnībā saistošs vērtējums, ko Apvienotā Karaliste veikusi par savām civildienesta pensiju shēmām, kuras nav iekļautas tās deklarācijā, kas iesniegta saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 5. pantu un Regulas Nr. 883/2004 9. panta 1. punktu.

48. Austrijas Republika un Apvienotā Karaliste piekrīt Maltas Republikas nostājai par sekām, kādas rada dalībvalsts paziņojuma neesamība.

49. Komisija atbalsta pretēju nostāju.

50. Uz šo jautājumu jau ir atbildēts Tiesas judikatūrā.

16 — Maltas Republika norāda, ka otrajā pilsoņu kategorijā ietilpst personas, kuras britu dienestos Maltā strādāja līdz 1979. gada 31. martam un kuras pēc šā datuma turpināja strādāt Apvienotajā Karalistē vai kuras iepriekš strādājušas Apvienotās Karalistes civildienestā, bet vēlāk turpinājušas darbu Maltā.

17 — Šajā ziņā skat. rīkojumu *El Youssfi* (C-276/06, EU:C:2007:215, 39. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī spriedumu *Gouvernement de la Communauté française et gouvernement wallon* (C-212/06, EU:C:2008:178, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

18 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Keller* (C-145/03, EU:C:2005:211, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

51. Savā spriedumā *Beerens*[19] Tiesa faktiski ir pareizi norādījusi, ka apstāklis, ka valsts likums vai regulējums nav ticis minēts deklarācijā, kas paredzēta Regulas Nr. 1408/71 5. pantā, pats par sevi nenozīmē, ka šis likums vai regulējums neietilpst šīs regulas piemērošanas jomā[20].

52. Šāds tiesiskais risinājums, kādu Tiesa vairākkārt ir atkārtojusi, it īpaši savā spriedumā *Pérez García* u.c.[21], man šķiet pilnīgi pamatots. Faktiski, ja, kā to apgalvo Maltas Republika, Austrijas Republika un Apvienotā Karaliste, Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 piemērošana noteiktiem tiesību aktiem būtu jāizslēdz tādēļ vien, ka dalībvalsts to nav minējusi savā deklarācijā, šo regulu noteikumi zaudētu savu saturu un to vienveidīga piemērošana vairs nebūtu iespējama, jo jebkura dalībvalsts varētu vienpusēji atkāpties no sociālā nodrošinājuma shēmu koordinēšanas noteikumiem, atturoties pieminēt shēmu, kura objektīvi varētu ietilpt minēto regulu materiālās piemērošanas jomā.

53. Turklāt ir jānorāda, kā tas izriet no īstenības izteiksmes tagadnes "uzskaita" un "paziņo" lietojuma Regulas Nr. 1408/71 5. pantā un Regulas Nr. 883/2004 9. panta 1. punktā, ka šajos noteikumos nav paredzēta vienkārša iespēja, bet gan obligāts pienākums dalībvalstīm deklarēt savas tiesību normas un regulējumus, lai noteiktu sociālā nodrošinājuma shēmu koordinēšanas sistēmu precīzu apjomu. Šādam deklarēšanas pienākumam vairs nebūtu nekādas lietderīgas iedarbības, ja dalībvalstīm būtu atļauts savas bezdarbības dēļ no šīs sistēmas piemērošanas jomas izslēgt shēmas, kuras objektīvi atbilst "sociālā nodrošinājuma shēmu" kvalifikācijai.

54. Turklāt judikatūrā par nedeklarēšanas ietekmes neesamību tiek atgādināts par citu pastāvīgo judikatūru, atbilstoši kurai "atšķirība starp pabalstiem, uz kuriem neattiecas Regulas Nr. 1408/71 piemērošanas joma, un pabalstiem, uz kuriem tā attiecas, pamatojas galvenokārt uz katra pabalsta būtiskajām pazīmēm, it īpaši uz tā mērķiem un piešķiršanas nosacījumiem, nevis uz to, ka pabalsts valsts tiesību aktā ir vai nav kvalificēts kā sociālā nodrošinājuma pabalsts"[22]. Tādējādi sociālā nodrošinājuma jēdzienam Savienības tiesībās ir autonoma definīcija, kas nav atkarīga no valsts klasifikācijas kritērijiem.

55. Es vēl piebildīšu, ka pretēji analīzei, kādu sniegusi Austrijas Republika, es neuzskatu, ka Tiesas judikatūras par neziņošanas ietekmi iedarbība būtu jāierobežo attiecībā uz dalībvalsti, kurai ir bijis jāziņo, savukārt citas dalībvalstis varētu uzskatīt, ka uz tiesību aktiem, kuri nav minēti deklarācijā, neattiecas Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 materiālās piemērošanas joma. Ieteiktais risinājums, proti, valsts shēmu kvalificēt atšķirīgi, ņemot vērā Savienības tiesības, atkarībā no attiecīgās dalībvalsts, acīmredzami tieši apdraud prasību vienveidīgi piemērot sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanas noteikumus.

56. Šo iemeslu dēļ es uzskatu, ka apstāklis, ka attiecīgās shēmas Apvienotā Karaliste nav minējusi deklarācijā, kura iesniegta, piemērojot Regulas Nr. 1408/71 5. pantu un Regulas Nr. 883/2004 9. panta 1. punktu, pats par sevi nenosaka to, ka šīs shēmas neietilpst šo regulu materiālās piemērošanas jomā.

57. Es nenoliedzu, ka dalībvalstij, kas sastopas ar situāciju, ka cita dalībvalsts nav paziņojusi par shēmu, varētu rasties zināmas grūtības, taču es arī neuzskatu, ka tas būtu iemesls attaisnot sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanas noteikumu pārkāpumu. Turklāt vajadzētu būt iespējai praktiskās grūtības, kuras es tikko minēju, vismaz daļēji atrisināt, ieviešot sadarbības un datu apmaiņas sistēmu

19 — 35/77, EU:C:1977:194.

20 — 9. punkts. Komisija jau ir norādījusi attiecībā uz Padomes 1958. gada 25. septembra Regulu Nr. 3 par migrējošo darba ņēmēju sociālo nodrošinājumu (OV 1958, 30, 561. lpp.), kas pastāvēja pirms Regulas Nr. 1408/71 un kurā arī bija paredzēta ziņošana par valsts tiesību aktiem par sociālo nodrošinājumu, ka Regulas Nr. 3 nepiemērošana konkrētam tiesību aktam nav pamatojama vien ar to, ka tas stājies spēkā pēc minētās regulas un tādēļ par to nav paziņots (šajā ziņā skat. spriedumus *van der Veen* (100/63, EU:C:1964:65, 1122. lpp.) un *Dingemans* (24/64, EU:C:1964:86, 1274. lpp.)).

21 — C-225/10, EU:C:2011:678, 36. punkts un tajā minētā judikatūra. Skat. arī spriedumu *Snares* (C-20/96, EU:C:1997:518, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

22 — Skat. spriedumu *Lachheb* (C-177/12, EU:C:2013:689, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

starp dalībvalstu iestādēm un institūcijām [23]. Vēl, kā uzsver Komisija, dalībvalstīm ir iespēja šaubu gadījumā uzdot jautājumus vai vērsties sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanas administratīvajā komisijā, kuras viens no uzdevumiem ir tieši izskatīt jebkādus jautājumus par koordinēšanas noteikumu interpretēšanu [24]. Es vēl piebildīšu, ka grūtības vai pat neiespējamība Maltas Republikai veikt attiecīgo shēmu analīzi ir jāvērtē, ņemot vērā to, ka šai dalībvalstij un Apvienotajai Karalistei ir kopīga vēsture, kas varētu atvieglot Maltas Republikai iespēju izprast pensiju sistēmu, kas piemērojama tās pilsoņiem, kuri pirms 1979. gada ir strādājuši britu bruņoto spēku labā Maltas teritorijā.

58. Tā kā es atsakos uzskatīt, ka tas, ka par shēmu nav paziņots, izslēdz to no Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 materiālās piemērošanas jomas, ir jāpārbauda, vai attiecīgās shēmas objektīvi atbilst vai neatbilst "sociālā nodrošinājuma shēmu" kvalifikācijai šo regulu izpratnē.

b) Par attiecīgo shēmu kvalifikāciju

59. Atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 1. panta j) punkta nosacījumiem ""tiesību akti" nozīmē visus likumus un citus normatīvos aktus un visus pārējos katras dalībvalsts pastāvošos vai turpmākos īstenošanas pasākumus attiecībā uz tām sociālā nodrošinājuma sistēmu jomām, ko aptver 4. panta 1. un 2. punkts", savukārt atbilstoši Regulas Nr. 883/2004 1. panta l) punktam ["tiesību akti"] "attiecībā uz katru dalībvalsti ir normatīvie akti, citas tiesību normas un visi pārējie izpildes pasākumi, kas saistīti ar 3. panta 1. punktā minētajām sociālā nodrošinājuma jomām".

60. Lai uz to attiektos sociālā nodrošinājuma shēmu koordinēšanas joma, pensiju shēmai ir, pirmkārt, jābūt "tiesību akta" raksturam iepriekš minēto nosacījumu izpratnē un, otrkārt, tai ir jāatbilst nosacījumam, ka tā attiecas uz Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punktā un Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punktā skaidri uzskaitītajām jomām.

61. Attiecībā uz pirmo nosacījumu ir jāatgādina, ka Tiesa ir pasludinājusi, ka jēdzienu "tiesību akti" Regulas Nr. 1408/71 1. panta j) punkta izpratnē raksturo plašs saturs, kas ietver visa veida likumdošanas, regulējošos un administratīvos pasākumus, kurus pieņem dalībvalstis, un tie ir jāsaprot kā tādi, kas attiecas uz visiem šajā jomā piemērojamiem valsts pasākumiem [25]. Šie apsvērumi attiecas arī uz Regulas Nr. 883/2004 1. panta l) punktu.

62. Lai gan Apvienotā Karaliste izvirza iebildumu, pie kura es vēl atgriezīšos, par to, ka šādam kritērijam nevajadzētu būt ekskluzīvam, par kādu to uzskata Komisija, tā tomēr neapstrīd, ka attiecīgās shēmas reglamentējošajiem noteikumiem ir likumīgs avots iepriekš minēto nosacījumu izpratnē, ciktāl tie paredzēti noteikumos par 1974. gada civildienesta pensijas pamata shēmu (*Principal Civil Service Pension Scheme 1974*), 1995. gada Valsts veselības dienesta pensiju shēmu (*National Health Service Pension Scheme 1995*) un 1975. gada bruņoto spēku pensiju shēmu (*Armed Forces Pension Scheme 1975*).

63. Attiecībā uz otro nosacījumu no pastāvīgās judikatūras izriet, ka pabalstu var uzskatīt par sociālā nodrošinājuma pabalstu, ja tas saņēmējiem tiek piešķirts, individuāli un diskrecionāri neizvērtējot personiskās vajadzības, pamatojoties uz likumā noteiktu situāciju, un ja tas attiecas uz kādu no riskiem, kas īpaši norādīti Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punktā un Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punktā [26].

23 — Skat. II nodaļu Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulā (EK) Nr. 987/2009, ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai Nr. 883/2004 (OV L 284, 1. lpp.)

24 — Skat. Regulas Nr. 883/2004 72. panta a) punktu.

25 — Skat. spriedumu Komisija/Beļģija (150/79, EU:C:1980:201, 4. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī *Ruyter* (C-623/13, EU:C:2015:123, 32. punkts).

26 — Skat. spriedumu Komisija/Slovākija (C-361/13, EU:C:2015:601, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

64. Pirmkārt, ir skaidrs un netiek apstrīdēts, ka nosacījumi par pensijas piešķiršanu saņēmējiem paredz likumā noteiktas tiesības un ka tās tiek automātiski piešķirtas personām, kuras atbilst noteiktiem objektīviem kritērijiem, neveicot nekādu individuālu un diskrecionāru personu vajadzību vērtēšanu.

65. Otrkārt, ir jāpārbauda, vai attiecīgās shēmas attiecas uz vecuma risku, kas minēts Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā un Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā.

66. Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šajos noteikumos norādītos vecuma pabalstus galvenokārt raksturo tas, ka to mērķis ir nodrošināt tādu personu iztikas līdzekļus, kuras, sasniedzot zināmu vecumu, atstāj darbu un kurām vairs nav pienākuma būt pieejamām nodarbinātībai [27]. Ņemot vērā to, ka pabalstiem, kurus izmaksā saskaņā ar attiecīgajām shēmām, ir viens un tas pats mērķis, proti, aizsargāt personas, kuras ir sasniegušas noteiktu vecumu, garantējot, ka šīm personām tiek nodrošināti nepieciešamie iztikas līdzekļi, ņemot vērā it īpaši viņu kā personu, kuras aizgājušas pensijā, vajadzības, tie ir uzskatāmi par vecuma pabalstiem.

67. Tā kā nosacījums par to, ka pabalsts tiek piešķirts, neveicot nekādu individuālu un diskrecionāru vērtēšanu, un par to, ka tas saistīts ar Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punktā un Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punktā uzskaitītajiem riskiem, ir izpildīts, no tā izriet, ka attiecīgās shēmas, kurām turklāt ir likumīgs avots, ir kvalificējamas kā "sociālā nodrošinājuma shēmas" Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 izpratnē.

68. Tagad ir jāizvērtē, vai Apvienotās Karalistes izvirzītie argumenti apšauba šo analīzi.

69. Pirmkārt, Apvienotā Karaliste apstrīd tīri formālā kritērija, kas saistīts ar shēmas likumīgo izcelsmi, ekskluzīvo un izšķirošo raksturu. Šajā ziņā tā apgalvo, ka attiecīgajām shēmām ir "profesionāls" raksturs un tās saņēmējiem nodrošina profesionālos "papildu" pabalstus, kas papildina pamata vecuma pensiju, kuru izmaksā Valsts veselības dienests, un kas attiecīgi atbilst "papildu pensijas" definīcijai Direktīvas 98/49 izpratnē. Tādēļ uz šīm shēmām neattiecoties noteikumi par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu, bet attiecas vienīgi īpašie noteikumi, kas pārvalda papildu pensijas profesionālās shēmas.

70. Es nepiekrītu šādai analīzei. Es uzskatu, ka tas, ka kādai pensiju shēmai ir profesionālas un papildu shēmas raksturs, obligāti neizslēdz to no Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 piemērošanas jomas, ja vien tā formāli atbilst kvalifikācijai "sociālā nodrošinājuma shēma", kā tas ir ar attiecīgajām shēmām.

71. Ir skaidrs, ka papildu pensijas shēmu dažādība, kas dalībvalstīs ļoti atšķiras, padara sarežģītu to režīmu, uz kuriem attiecas Regulās Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 paredzētie noteikumi, atšķiršanu no režīmiem, kurus pārvalda īpašie noteikumi, kas paredzēti Direktīvā 98/49, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Direktīvā 2014/50/ES par minimālo prasību noteikšanu, lai sekmētu darba ņēmēju mobilitāti starp dalībvalstīm, uzlabojot papildpensijas tiesību iegūšanu un saglabāšanu [28].

27 — Turpat (55. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 — OV L 128, 1. lpp.

72. Starp dažādajiem piedāvātajiem "līmeņu" konstrukcijas variantiem [29] Komisijas variantā pensiju sistēma ir iedalīta trijos līmeņos, kur pirmajā ir apkopotas pamata obligātās "sociālā nodrošinājuma shēmas", kuras lielāko daļu laika finansē atbilstoši sadales shēmai, otrajā – "profesionālās shēmas", kuras raksturo to saikne ar darbu un kuras lielākoties darbojas, izmantojot kapitalizēšanu, un trešajā – "individuāli pensiju apdrošināšanas plāni". Šādā struktūrā otrā un trešā līmeņa shēmas būtu "papildu shēmas", kuru mērķis ir "papildināt valsts shēmas" [30].

73. Taču šī klasiskā līmeņu struktūras shēma piedāvā vien nepilnīgu un tīri aprakstošu priekšstatu par dažādajām pensiju sistēmām, un tai nevar būt nekādas normatīvas iedarbības, it īpaši attiecībā uz koordinēto shēmu un Direktīvas 98/49 piemērošanas jomā ietilpstošo shēmu pretstatīšanu.

74. Lai noteiktu šo divu shēmu kategoriju nošķiršanas kritēriju, vispirms ir jāveic piemērojamo noteikumu burtiska interpretēšana, kas saistīta ar aplūkotās shēmas likumīgās vai līgumiskās izcelsmes kritēriju. Lai gan Regulas Nr. 1408/71 1. panta j) punkts un Regulas Nr. 883/2004 1. panta l) punkts pretstata sociālā nodrošinājuma "tiesību aktus", uz kuriem attiecas šo regulu piemērošanas joma, "līgumu noteikumiem", uz kuriem tā neattiecas [31], Direktīvas 98/49 3. pantā papildu pensijas ir definētas kā vecuma pensijas un invaliditātes un apgādnieka zaudējuma pabalsti, kas paredzēti atbilstoši valsts tiesību aktiem un praksei, "lai *papildinātu vai aizstātu* tās pensijas vai pabalstus, ko šiem pašiem cilvēkiem nodrošina ar *likumu* noteiktās sociālā nodrošinājuma sistēmas" [32].

75. Direktīvas 98/49 3. panta iedarbība ir skaidrota tās preambulas 3. un 4. apsvērumā, kuros attiecīgi ir paredzēts, ka koordinēšanas sistēma, kas paredzēta it īpaši Regulā Nr. 1408/71, neietver papildu pensiju sistēmas, "izņemot" tās, uz kurām attiecas termins "tiesību akti", un tās, par kurām dalībvalsts sniedz paziņojumu, un ka noteikumi, kas piemērojami saistībā ar summēšanu, nav pielāgoti papildu pensijas shēmām, "izņemot" tās, uz kurām attiecas termins "tiesību akti".

76. No šiem noteikumiem skaidri izriet, ka, lai varētu piemērot koordinēšanas noteikumus, Savienības likumdevējs ir paredzējis noteikt vispārēju un ekskluzīvu kritēriju, kas saistīts ar attiecīgās shēmas likumīgo vai līgumisko izcelsmi. Tāpēc nav pamata veikt nošķiršanu atbilstoši tam, vai shēmā tiek izmantota sadale vai iemaksas, ne atkarībā no tā, vai tā ir obligāta vai izvēles, ne arī atkarībā no finansējuma veida, veicot sadalīšanu vai kapitalizēšanu. Turklāt papildu pensiju shēmu skaidra izslēgšana no Direktīvas 98/49 piemērošanas jomas, ja uz tām attiecas "tiesību akta" jēdziens, nozīmē, ka šīs likumā paredzētās papildu pensiju shēmas tiek iekļautas Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 piemērošanas jomā.

77. Šī interpretācija tiesiskās noteiktības nolūkos paredz objektīvu un viegli izmantojamu kritēriju, kas ļauj garantēt sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanas noteikumu vienveidīgu piemērošanu visām likumos noteiktajām shēmām, kamēr līgumos noteiktās shēmas principā tiek izslēgtas, izņemot gadījumus, ja dalībvalstis par tām paziņo.

29 — Klasifikācijas ir izstrādājusi Pasaules Banka, kas ir paredzējusi, ka pirmo līmeni veido valsts pārvaldīta shēma, kurā piedalīšanās ir obligāta un kuras ierobežotais mērķis ir mazināt nabadzību gados vecu cilvēku vidū, otro līmeni veido obligātā uzkrājuma sistēma, kuru pārvalda privātais sektors, un trešajā līmenī ir iespējams veikt brīvprātīgu uzkrājumu (skat. Pasaules Bankas ziņojumu ar nosaukumu "Averting the old age crisis: policies to protect the old and promote growth", Oxford University Press, 1994, 16. lpp.); Ekonomiskās attīstības un sadarbības organizācija (ESAO), kas izšķir pirmo līmeni, kurā ir apkopotas pārdales pensijas, un otro līmeni, kuru veido apdrošināšanas veida obligātās pensijas (skat. ESAO (2006) "Typologie des régimes de retraite" izdevumā *Les pensions dans les pays de l'OCDE 2005: Panorama des politiques publiques*, *Éditions OCDE*), un *Eurostat* (skat. *Classification of funded pension schemes and impact on government finance*, Office des publications officielles des Communautés européennes, Luksemburga, 2004).

30 — Skat. 2. lpp. Komisijas 1999. gada 11. maija ziņojumā ar nosaukumu "Towards a single market for supplementary pensions – Results of the consultations on the Green Paper on supplementary pensions in the single market" (COM(1999) 134, galīgā redakcija).

31 — Izņemot atbilstoši attiecīgās dalībvalsts deklarācijai.

32 — Slīpinājums mans.

78. Likumā noteikto pensiju shēmu kopuma, ieskaitot papildu pensijas, iekļaušana to atvasināto tiesību regulējuma piemērošanas jomā, kas koordinē sociālā nodrošinājuma sistēmas, galu galā izrādās atbilstoša mērķim aizsargāt personu, kuras pārvietojas Savienībā, sociālās tiesības. Ja šādas koordinēšanas nebūtu, no pārvietošanās brīvības izmantošanas atbilstoši likumā noteiktai shēmai paredzētas papildu pensijas saņēmējus faktiski varētu atturēt tas, ka pamata shēma tiem varētu nodrošināt vien minimālos iztikas līdzekļus. Ņemot vērā šo pamata mērķi, praktiskās koordinēšanas grūtības, kādas rada pensiju sistēmu dažādība [33], man nešķiet tādas, kas varētu pamatot likumā noteikto papildu shēmu izslēgšanu no Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 piemērošanas jomas, kas visādā ziņā būtu pretrunā Savienības likumdevēja vēlmei, kāda tā neapšaubāmi izriet no šo regulu noteikumiem [34].

79. No tā izriet, ka, pretēji tam, ko apgalvo Apvienotā Karaliste, minēto regulu piemērošana nav izslēdzama tādēļ vien, ka pensijas, kas piešķirtas atbilstoši attiecīgajām shēmām, ir papildu pensijas attiecībā pret tām, kuras piešķir Valsts veselības dienests. Arī apstāklim, ka šīs pensijas nav vis paredzētas, lai ieinteresētajām personām nodrošinātu minimālos iztikas līdzekļus, bet gan, lai nodrošinātu ienākumus atkarībā no aktīvās nodarbinātības laikā veikto iemaksu apjoma, nav nekādas nozīmes.

80. Otrkārt, Apvienotā Karaliste uzskata, ka tiesības uz profesionālo pensiju saskaņā ar attiecīgo shēmu neesot vis sociālā nodrošinājuma pabalsts, bet gan darba samaksa. Tā balstās uz Tiesas judikatūru un it īpaši spriedumu *Barber* [35], saskaņā ar kuru tas, ka pabalstu izmaksā pēc darba attiecību izbeigšanas, neizslēdz iespēju, ka tam tomēr ir darba samaksas raksturs, kaut arī tas ir paredzēts likumā [36], kā arī spriedumu *Beune* [37], kurā ir atzīts, ka civildienesta pensiju shēma, kas atkarīga no amata, kādā ir strādājusi ieinteresētā persona, piesaista to darba samaksai, kādu tā ir saņēmusi [38].

81. Pamatojot savu analīzi, Apvienotā Karaliste norāda, ka pensijas summu nosaka atkarībā no nodarbinātības ilguma un pēdējās algas apmēra un ka šādi aprēķinātu pensiju mērķis nav izmaksāt pamata iztikas līdzekļus, par ko liecina fakts, ka pensiju summa var būt ievērojami lielāka par pensiju, kura tiek piešķirta sociālā nodrošinājuma likumā noteiktās shēmas ietvaros.

82. Kā Tiesa to ir vairākkārt atzinusi, "apstāklis, ka noteikti pabalsti tiek izmaksāti pēc darba attiecību beigšanās, neizslēdz to, ka tiem var būt "darba samaksas" raksturs [LESD 157. panta] izpratnē" [39]. Tādējādi Tiesa ir atzinusi, ka "pabalsti, ko piešķir saskaņā ar pensijas shēmu un kas galvenokārt ir atkarīgi no amata, kādu ir ieņēmusi ieinteresētā persona, ir uzskatāmi par darba samaksu, kuru saņem pēdējā minētā, un uz tiem ir attiecināms [LESD 157. pants]" [40], pat ja shēmai ir likumā noteikts pamats.

33 — 2005. gada 20. oktobra darba dokumentā (SEC(2005) 1293), kas pievienots Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas par papildu pensijas tiesību pārvedamības uzlabošanu (COM(2005) 507, galīgā redakcija) priekšlikumam, Komisija it īpaši norāda uz to, cik grūti ir papildu pensiju shēmām piemērot noteikumus par summēšanu (šī dokumenta 4.4. punkts) (skat. arī par problēmām, kas saistītas ar šāda veida shēmu koordinēšanu, Leppik, L., "Co-ordination of pensions in the European Union: the case of mandatory defined-contribution schemes in the Central and Eastern European countries", *European Journal of Social Security*, 8. sējums, 1 (2006), 35. lpp.).

34 — Ir jānorāda, ka Direktīvas 98/49 preambulas 4. apsvērums, kurā ir paredzēts, ka noteikumi, kas piemērojami saistībā ar summēšanu, nav pielāgoti papildu pensijas shēmām, izņemot tās, uz kurām attiecas termins "tiesību akti", skaidri pierāda, ka Padome, labi apzinoties praktiskās grūtības, ko tas varētu radīt, ir uzskatījusi, ka tas nevarētu būt šķērslis koordinēšanas sistēmas piemērošanai likumos noteiktajām shēmām.

35 — C-262/88, EU:C:1990:209.

36 — 12., 16. un 17. punkts.

37 — C-7/93, EU:C:1994:350.

38 — 46. punkts.

39 — Skat. spriedumu *Maruko* (C-267/06, EU:C:2008:179, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

40 — Skat. spriedumu Komisija/Grieķija (C-559/07, EU:C:2009:198, 42. punkts).

83. Tomēr fakts, ka vecuma pensija, kuru izmaksā darba ņēmējam sakarā ar tā darba attiecībām, esot jāuzskata par darba samaksu, piemērojot darba samaksas darba ņēmējiem vīriešiem un darba ņēmējām sievietēm vienlīdzības principu, kas paredzēts LESD 157. pantā, neliecina, ka šādai pensijai nav sociālā nodrošinājuma pabalsta rakstura, lai tai varētu piemērot arī koordinēšanas pasākumus, kas paredzēti Regulās Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004.

84. Faktiski, pretēji tam, ko savos rakstveida apsvērumos apgalvo Apvienotā Karaliste, "darba samaksas" kvalifikācija LESD 157. panta izpratnē un "vecuma pensijas" kvalifikācija Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 izpratnē nekādā veidā neizslēdz viena otru tādēļ, ka tām ir atšķirīgi mērķi un attiecībā uz tām piemēro atšķirīgus kritērijus.

85. It īpaši ir jānorāda, ka noteicošajam kritērijam, lai pabalstu varētu kvalificēt kā "darba samaksu" LESD 157. panta izpratnē, kas balstās uz konstatējumu, ka šāds pabalsts izriet no darba attiecībām, nav nekādas nozīmes, vērtējot, vai šis pabalsts ir kvalificējams kā "sociālā nodrošinājuma pabalsts". Tāpat Tiesas minētie īpašie kritēriji, lai varētu novērtēt, vai vecuma pabalsts, kurš piešķirts saskaņā ar ierēdņu pensiju shēmu, pamatojoties uz likumu, ir kvalificējums kā "darba samaksa", atbilstoši kuriem šim pabalstam ir tieši jābūt atkarīgam no nostrādātā laika un tā summa jāaprēķina, pamatojoties uz pēdējo algu, nav būtiski, lai varētu kvalificēt pabalstu, ņemot vērā noteikumus par sociālā nodrošinājuma shēmu koordinēšanu.

86. Nākas konstatēt, ka Tiesa jau ir atzinusi šo kvalifikāciju pārklāšanās iespēju, savā spriedumā *Niemi* [41] norādot, ka pabalsts, kuru izmaksā saskaņā ar shēmu, par kuru ir paziņots kā par tādu, kurai ir piemērojama Regula Nr. 1408/71, ir jākvalificē kā "darba samaksa" LESD 157. panta izpratnē, jo tas atbilst kritērijiem, kuri raksturo darba attiecības [42].

87. No tā izriet, ka ne apstāklis, ka attiecīgās shēmas ir profesionālās shēmas, atbilstoši kurām tiek piešķirtas pensijas, kas saistītas ar iepriekšējām darba attiecībām un kas ir uzskatāmas par turpmāku atlīdzību par ieguldījumu, kas sniegts nodarbinātības laikā, ne fakts, ka šāds pabalsts ir tieši atkarīgs no nostrādātā laika un ka summa ir jāaprēķina, pamatojoties uz pēdējo algu, nav tādi, kuru dēļ nebūtu piemērojamas Regulas Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004, tādēļ, ka minētie pabalsti tomēr ir sociālā nodrošinājuma pabalsti. Turklāt ir jākonstatē, ka, kopš tika ieviesti grozījumi, pieņemot Regulu (EK) Nr. 1606/98 [43], ierēdņu pensiju īpašās shēmas ir skaidri iekļautas Regulas Nr. 1408/71 piemērošanas jomā, lai gan tās ir profesionālās shēmas, kuras raksturo fakts, ka saņemtā pensija ir uzskatāma par vienkāršu atlīdzības par darbu turpinājumu [44].

88. Šaubas par šādu secinājumu nerada arī Apvienotās Karalistes norādītais apstāklis, ka pensijas, kuras piešķirtas saskaņā ar 1975. gada bruņoto spēku pensiju shēmu, netika izmaksātas tikai likumā noteiktajā pensijas vecumā, jo, it īpaši, izdienas pensija tika maksāta no 37 gadu vecuma virsniekiem, kuri bija nostrādājuši 16 gadus no 21 gada vecuma, vai no 40 gadu vecuma pārējiem bruņoto spēku locekļiem, kas kalpojuši 22 gadus no 18 gadu vecuma.

89. Tā kā šis arguments attiecas tikai uz vienu no trim attiecīgajām shēmām, es uzskatu, ka apstāklis, ka noteiktus pensiju veidus to saņēmēji saņem nekavējoties, tiklīdz ir izbeiguši savu profesionālo darbību, pat ja nav sasnieguši likumā noteikto pensijas vecumu, negroza šo pensiju būtību, kuras, lai gan tās ir izdienas pensijas, var saņemt līdz pat nāvei.

41 — C-351/00, EU:C:2002:480.

42 — 45. punkts.

43 — Padomes 1998. gada 29. jūnija Regula, ar ko groza Regulu Nr. 1408/71 un Regulu (EEK) Nr. 574/72, ar kuru nosaka izpildes kārtību Regulai Nr. 1408/71, nolūkā paplašināt to darbības jomu, ietverot īpašas sistēmas valsts civildienesta ierēdņiem (OV L 209, 1. lpp.)

44 — Par Francijas ierēdņu pensiju shēmu skat. it īpaši spriedumu *Griesmar* (C-366/99, EU:C:2001:648) un par Somijas ierēdņu pensiju shēmu – spriedumu *Niemi* (C-351/00, EU:C:2002:480).

90. Šāda vecuma pabalsta jēdziena interpretācija ir atbalstīta Regulas Nr. 883/2004 1. panta x) punktā, kur norādīti "*priekšlaicīgi* vecuma pabalsti"[45] pretstatā "pirmspensijas pabalstiem", kuri parasti arī ietilpst šīs regulas materiālās piemērošanas jomā. Faktiski priekšlaicīgs vecuma pabalsts ir definēts kā "pabalsts, ko nodrošina, pirms sasniegts vecums, kurš parasti dod tiesības uz pensiju, un ko turpina nodrošināt, kad ir sasniegts minētais vecums, vai aizstāj ar citu vecuma pabalstu". Proti, iespēja priekšlaicīgi saņemt pensiju nenozīmē, ka tā nav vecuma pensija šā jēdziena autonomajā izpratnē Savienības tiesībās.

91. Minēto interpretāciju apstiprina arī Tiesas judikatūra, kurā ir atzīts, ka apstāklis, ka iespēja saņemt pensiju tiek atzīta, pirms vēl ieinteresētā persona sasniedz pensijas vecumu, nenozīmē, ka šāds pabalsts nav vecuma pensija[46].

92. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, es uzskatu, ka saskaņā ar attiecīgajām shēmām piešķirtās pensijas ietilpst Regulu Nr. 1408/71 un Nr. 883/2004 piemērošanas jomā. Turklāt, konstatējot, ka Maltas Republika neapstrīd to, ka, ņemot vērā to aprēķina bāzi, Maltas pensijai un pensijām, kas tiek izmaksātas atbilstoši attiecīgajām shēmām, ir piemērojams Regulas Nr. 1408/71 46.b pants un Regulas Nr. 883/2004 54. pants, es secinu, ka iebildums par to, ka Maltas Republika šīm pensijām ir piemērojusi Maltas noteikumus par nepārklāšanos, neņemot vērā šajās tiesību normās paredzētos noteikumus, ir pamatots.

V – **Secinājumi**

93. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, piedāvāju Tiesai:

1) konstatēt, ka, saskaņā ar Sociālā nodrošinājuma likuma (*Social Security Act*) 56. pantu atskaitot no Maltas vecuma pensijas Apvienotās Karalistes pensiju summu, kas tiek izmaksāta saskaņā ar 1974. gada civildienesta pensiju galveno shēmu (*Principal Civil Service Pension Scheme 1974*), 1995. gada Valsts veselības dienesta pensiju shēmu (*National Health Service Pension Scheme 1995*) un 1975. gada bruņoto spēku pensiju shēmu (*Armed Forces Pension Scheme 1975*), Maltas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai noteikti Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, tās redakcijā, kas grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97, ar grozījumiem, kas veikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 592/2008, 46.b pantā un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu 54. pantā, un

2) piespriest Maltas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

45 — Slīpinājums mans.

46 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Öztürk* (C-373/02, EU:C:2004:232, 67. punkts).